

Vážený pane,

plagiátorství je velký problém, který existoval i dříve, avšak s rozvojem ICT se stává mnohem větší hrozbou. Situace je o to komplikovanější, že počet studentů i existujících prací narostl natolik, že není snadné zajistit vedoucími i oponenty závěrečných prací absolutní kontrolu plagiátorství ve vztahu ke všem existujícím informačním zdrojům. Na druhé straně existují kontrolní počítačové programy, které srovnávají předkládanou závěrečnou práci s databází jiných prací nebo dalších textů. Jak víte, tento software vyvíjí a zdokonaluje MU a rozšiřuje srovnávací databázi. Tímto způsobem se také mnohé plagiáty objeví. Tato kontrola se dá, bohužel, také obejít – např. přeformulováním textu. Dalším problémem je míra plagiátorství. Pokud autor správně cituje cizí zdroj, program to objeví – o plagiátorství nejde. Proto každé podezření na plagiátorství musí vedoucí práce či proděkan individuálně posoudit.

Dovolil jsem si Vám naznačit jen část problémů a opatření, která máme a stále postupy zdokonalujeme. Celý systém má však dosud některé nedostatky – jedním z hlavních je neúplná databáze původních textů. Tu se snaží MU spoluprací s jinými VŠ doplňovat. Otázkou jsou cizojazyčné zdroje a na zakázku vytvořené práce někým jiným než autorem. Zde musí fungovat náročné oponentské řízení.

Je pravda, že Vás naše problémy nemusí zajímat. Jste oprávněně na Denisu Bartošovou rozhořčen, že Vaše duševní vlastnictví bylo plagiátorstvím odcizeno. Máte samozřejmě plné právo se ochrany svých práv domáhat, jak ale víte, i zde je řada legislativních nejasností. Nyní k Vašemu dopisu:

>> Vážená paní či pane,

>>

>> jmenuji se Svatopluk Vít a obracím se na vás s několika dotazy na
>> které bych chtěl získat vaši reakci. Víceméně náhodou jsem narazil na
>> bakalářskou práci slečny Denisy Bartošové. Jsem propagátorem
>> svobodného redakčního systému Joomla! (www.joomlaportal.cz
>> <http://www.joomlaportal.cz>) v České republice a o tomto systému
>> jsem sepsal několik článků publikovaných v tištěných i online
>> médiích. Vlastní články vydávám i na domovské stránce české komunity
>> redakčního systému, které fungují od roku 2003.

>>

>> Proto jsem se se zájmem začel do bakalářské práce nazvané "Redakční
>> systém Joomla", která byla publikována v dubnu 2008 a sloužila k
>> obhajobě bakalářského titulu uděleného na Masarykově univerzitě
>> fakultě pedagogické. Daný text mne velmi překvapil. Celá práce má 37
>> stran včetně příloh. Podrobným zkoumáním jsem zjistil, že vlastní
>> text práce je napsán na 21 stranách. K mému velkému úžasu obsahuje
>> práce z více než 70% citace jiných, než autorčiných textů. Osobně si
>> však myslím, že citace obvykle slouží k tomu, že se použije pár vět,
>> maximálně odstavec. Trochu se mi přičí představa použití
>> mnohastránkového textu, jako v tomto případě.

S Vaším názorem na nepřiměřený rozsah citovaného textu plně souhlasím. Naši studenti jsou na správné způsoby před psaním práce jednoznačně instruováni. Naše bývalá studentka tato pravidla porušila.

>> Samotnou kapitolou je část Závěr. Jedná se o skoro přesně opsané 4
>> odstavce textu, který vyšel na portále Linuxexpres.cz dne 13.února
>> 2008 pod názvem "Joomla 1.0.x versus Joomla 1.5.x" (text najdete na
>> adrese
>> <http://www.linuxexpres.cz/duel/joomla-1-0-x-versus-joomla-1-5-x>), kde
>> je mé autorství nezpochybnitelné. Inkriminovaná část je v článku na
>> portále skryta pod nadpisem "Co vše můžu od Joomla! čekat?" a skoro
>> plně odpovídá Závěru zmiňované bakalářské práce (byla přidána dvě
>> slova, která dovysvětlují jeden použitý odborný termín). V této části
>> však není odkaz na citaci uveden vůbec. Po přečtení těchto odstavců
>> získá člověk pocit, že je text sepsaný autorkou, není to však pravda.
Zde se projevila výše uvedená situace, že Váš text nebyl v databázi MU, a tak jej mohl objevit jen vedoucí či oponent, který však Váš text nemusel znát. To je onen nedostatek, o kterém jsem v úvodu psal. Z hlediska práce a jejího posuzování je to zásadně špatně, a pokud by byla tato skutečnost při obhajobě známa, studentka by práci neobhájila. V tomto případě byl vedoucí práce podobně jako celá komise pro SZZ uvedena v omyl.

>> K dispozici je i znění oponentury, ve kterém jsem z výše uvedených
>> důvodů očekával nějaké připomínky k práci jako takové, nic
>> negativního v ní prakticky není. Ze všeho poněkud okatě trčí to, že
>> pan oponent buď práci vůbec nečetl nebo se rozhodl úroveň práce
>> ignorovat, případně použil jiná kritéria hodnocení, o kterých však v
>> práci není žádná zmínka (viz níže).
Důvodem byla neznalost Vašeho textu oponentem. Ignoranty na fakultě nemáme.

Jak jinak si vysvětlit vcelku

>> nepřínosný text samotné autorky, omezující se na pustý výčet položek
>> administračního rozhraní s přidáním několikáslovných překladů či
>> popisů? K dispozici však nemám znění hodnocení vedoucího práce, neboť
>> tento text není veřejně přístupný (je možno se k němu dostat až po
>> přihlášení přes účet vytvořený u MU).
>> Shrnu-li vše do bodů, vadí mi zejména:
>> - že je možné do práce tohoto druhu dostat takové procento cizích
>> textů (byť nesprávně označených, jak jsem se snažil dohledat v
>> pravidlech pro BP na MU).
>> - že oponentovi či vedoucímu práce nepřijde podivné, že se v práci
>> vyskytují citace textů běžící přes několik stránek. Nemám nic proti
>> citacím v rozsahu odstavce či dvou, citace o rozsahu 3 strany je však
>> podezřelá, zvláště v poměru celkový počet stran práce versus citace.
>> - že je možné vydávat cizí text za vlastní názor a nechce se mi moc
>> věřit tomu, že je to nedopatření (přehlédnutím tj. neoznačením za

>> citaci) a navíc u tak podstatné věci jako je část Závěr.

Vaše uvedené závěry mi vadí, stejně jako Vám. Naše fakulta se snaží, aby eliminovala takové práce, jako je tato. Učitelé se musí, bohužel, počítat se situací, že řadě studentů nejde o získání vědomostí a dovedností pro jejich budoucí profesi, ale o to, aby s co nejmenší námahou (často nelegálně) získali diplom. Je to velmi smutné zjištění, ale odpovídá, bohužel, naší silně narušené a deformované společenské morálce.

>> Celá záležitost určitě není ani fér vzhledem ke stavu k vydavateli

>> magazínu Linuxepres, kde daný článek v únoru 2008 vyšel. Jistě je

>> možné daný text považovat za autorsky chráněný.

Souhlasím s Vámi. Máte plné právo se svých práv domáhat. Naše práva byla chováním této bývalé studentky také narušena. Zatím ale nemáme zákonné možnosti, jak věc ex post řešit. Denisa Bartošová již není naší studentkou.

Chtěl bych vás o

>> této skutečnosti informovat a zeptat se, zda se k tomuto tématu může

>> vyjádřit někdo z kompetentních představitelů MU.

Tento dopis píše kompetentní děkan fakulty.

Již jsem před

>> nějakou dobou žádal o reakci na emailu info@muni.cz, odpověď ale

>> žádná nedorazila.

Objektivní prověřování si vyžaduje čas.

Osobně mne totiž velmi mrzí, že tuto práci s

>> vysokým poměrem autorského/převzatého textu je možno celkem bez

>> problémů "protlačit" v instituci, která je poslední dobou známa svým

>> bojem proti plagiátorství.

Důvody jsem Vám výše uvedl. Hledáme stále více postupů, jak plagiátorství zabránit.

Není to sice tak typický příklad, protože

>> převzatého a neoznačeného textu zase není tolik, o to zásadnější je

>> však jeho celkové vyznění.

Mohu Vás informovat, že počet obdobných prací je v řádu jednotek ročně. Každoročně je u nás přitom vypracováno několik tisíc závěrečných prací. S plagiátorstvím se snažíme velmi razantně bojovat. Jde to ale jen před vydáním diplomu.

Mám-li vše shrnout, troufám si tvrdit, že

>> obdobnou práci jsem schopen vytvořit za jedno odpoledne a ve

>> srovnatelné kvalitě (pomocí aplikování stejných postupů). Tato práce

>> v podobě, v jaké ji lze vidět, by prostě neměla projít jako práce

>> závěrečná a s vcelku kladným hodnocením a bez připomínek.

>> Z reakce slečny Denisy Bartošové, kterou mám, jsem se dozvěděl, že

>> daná BP má pouze zastřešovat internetovou stránku, kterou pro tyto

>> účely vytvořila a že jsem její účel nesprávně pochopil. Dle mého však

>> ani z práce ani z dostupného posudku oponenta nevyplývá, že hlavní

>> náplní BP jsou právě ony stránky.
>> Tímto krokem bych vás chtěl také požádat o vyjádření, protože z mnoha
>> dalších reakcí lidí vím, že se záležitosti tohoto typu objevují, ale
>> nějaké výsledky boje s "nepoctivci" kolem sebe moc nevidíme.
Zde se neshodneme. Já jsem z důvodu plagiátorství (preventivně zachyceného před
obhajobou) již několik studentů vyloučil.

Pokud by

>> se argumentem mělo stát to, že tato BP byla vlastně vytvořena na
>> pedagogické fakultě, kde se s IT tématy moc nepracuje, nabízí se
>> otázka, zda je tedy výběr tématu vhodný. Myslím si, že v tomto
>> případě měl zafungovat systém oponentury či případné korekce
>> vedoucího práce. U obou předpokládám příslušnou zkušenost. V tuto
>> chvíli se nabízí vysvětlení, které může vést k tomu, že svou funkci
>> neplní tak, jak bych očekával.
>> Osobně nemám zásadnější problém s využívání mnou publikovaných textů,
>> dělám to ve svém volném čase a propaguji tak svůj oblíbený softwarový
>> produkt. Zde mne však zarazila jistá morální rovina celé záležitosti
>> a zřejmý nesoulad při porovnávání autorčiných vlastních a nevlastních
>> textů.

Pokud jde o morální rovinu, zde se my dva shodneme, avšak morální úroveň řady našich
studentů je, bohužel, někde jinde a fakulta ji nemůže garantovat.

Doufám, že jsem dostatečně zodpověděl Vaše dotazy. Děkujeme Vám za upozornění na
situaci, které nás mrzí a obdobně jako Vás poškozuje. Denisa Bartošová již není naší
studentkou a pokud chcete uplatnit své autorské nároky máte možnost se vůči ní obrátit na
soud. Pokud uvažujete o další komunikaci s MU, obraťte se přímo na mne.

Doc. RNDr. Josef Trna, CSc.
děkan Pedagogické fakulty MU